

НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Демографска ситуация в страната през 2018 година:

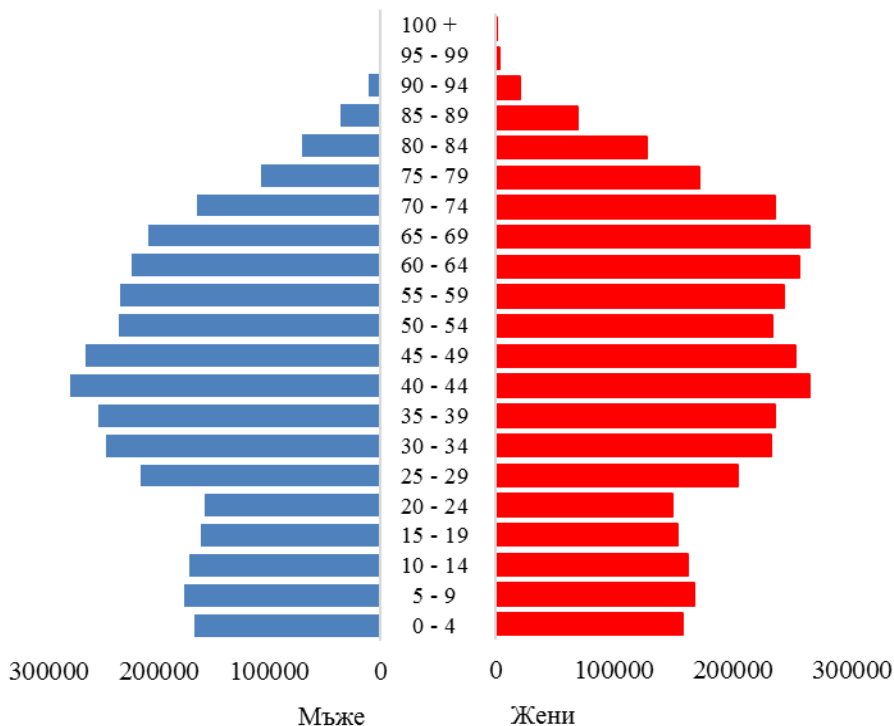
- Продължава процесът на намаляване и застаряване на населението;
- Задълбочава се дисбалансът в териториалното разпределение на населението;
- Намалява броят на живородените деца и коефициентът на обща раждаемост;
- Намалява броят на умрелите лица и коефициентът на обща смъртност;
- Намалява детската смъртност;
- Увеличават се броят на сключените граждански бракове и броят на разводите;
- Остава непроменена очакваната средна продължителност на живота.

Брой и структури на населението

Към 31 декември 2018 г. населението на България е 7 000 039 души, което представлява 1.4% от населението на Европейския съюз¹. В сравнение с 2017 г. населението на страната намалява с 49 995 души, или с 0.7%.

Мъжете са 3 395 701 (48.5%), а жените - 3 604 338 (51.5%), или на 1 000 мъже се падат 1 061 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 53 години. С нарастването на възрастта се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на страната.

Фиг. 1. Възрастова структура на населението към 31.12.2018 година

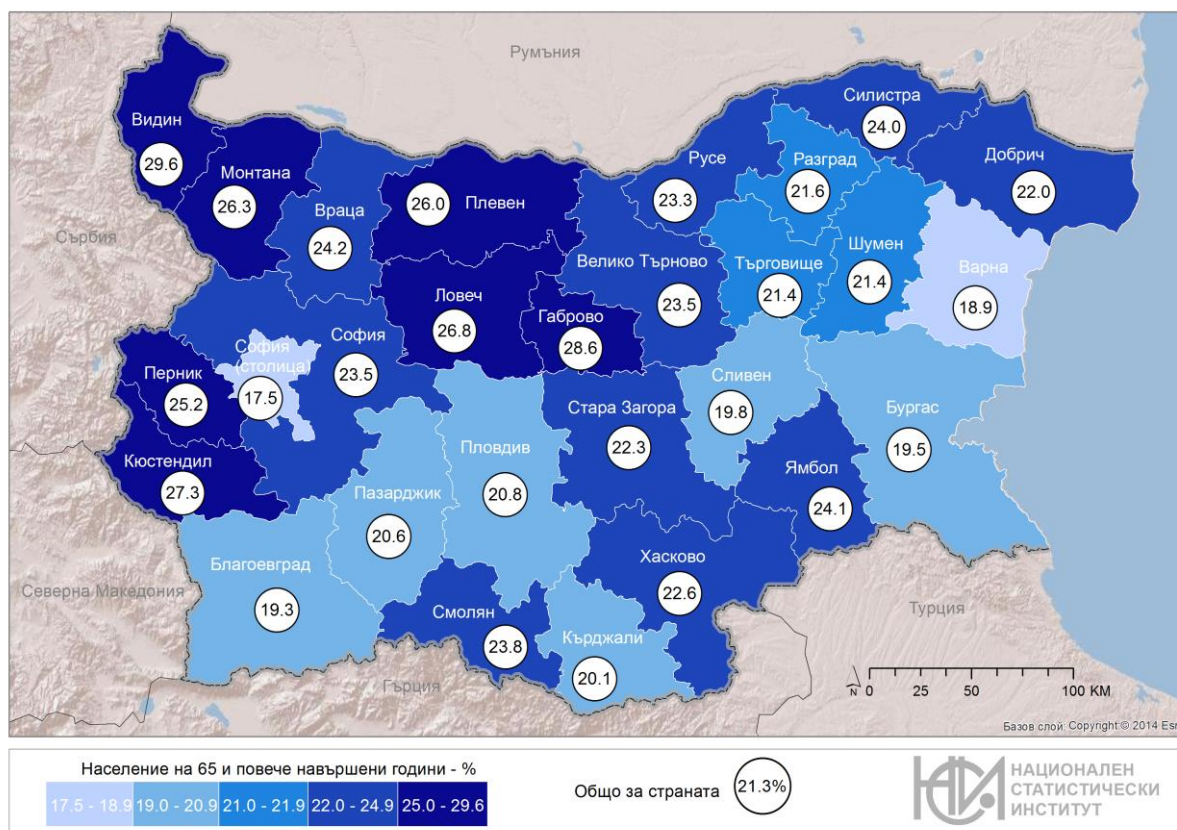
¹ При международните сравнения данните за държавите от Европейския съюз се отнасят за 2017 година.
Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Продължава процесът на застаряване на населението. В края на 2018 г. лицата на 65 и повече навършени години са 1 493 119, или 21.3% от населението на страната. В сравнение с 2017 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.3 процентни пункта.

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 24.8%, а на мъжете - 17.7%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

В регионален аспект делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в областите Видин (29.6%), Габрово (28.6%) и Кюстендил (27.3%). Общо в двадесет области този дял е над средния за страната. Най-нисък е делът на възрастното население в областите София (столица) - 17.5%, и Варна - 18.9%.

Фиг. 2. Относителен дял на населението на 65 и повече навършени години към 31.12.2018 г. по области

Общо за ЕС-28 относителният дял на населението на 65 и повече навършени години е 19.7%. Най-висок е този дял в Италия (22.6%), следвана от Гърция (21.8%) и Португалия (21.5%). Общо в осем страни, включително и България, делът на възрастното население е над 20.0%.

Към 31.12.2018 г. децата до 15 години в страната са 1 004 845, или 14.4% от общия брой на населението, като спрямо 2017 г. този дял се увеличава с 0.1 процентни пункта.

Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в областите Сливен - 18.5%, и Бургас - 15.6% от населението на областта. Общо в шестнадесет области този дял е под общия за страната, като най-нисък е в областите Смолян - 11.5% и Габрово - 11.6%.

Делът на най-младото население в ЕС-28 в началото на 2018 г. е 15.6%, като най-нисък е в Италия (13.4%) и Германия (13.5%), а най-висок е в Ирландия (20.8%) и Франция (18.1%).

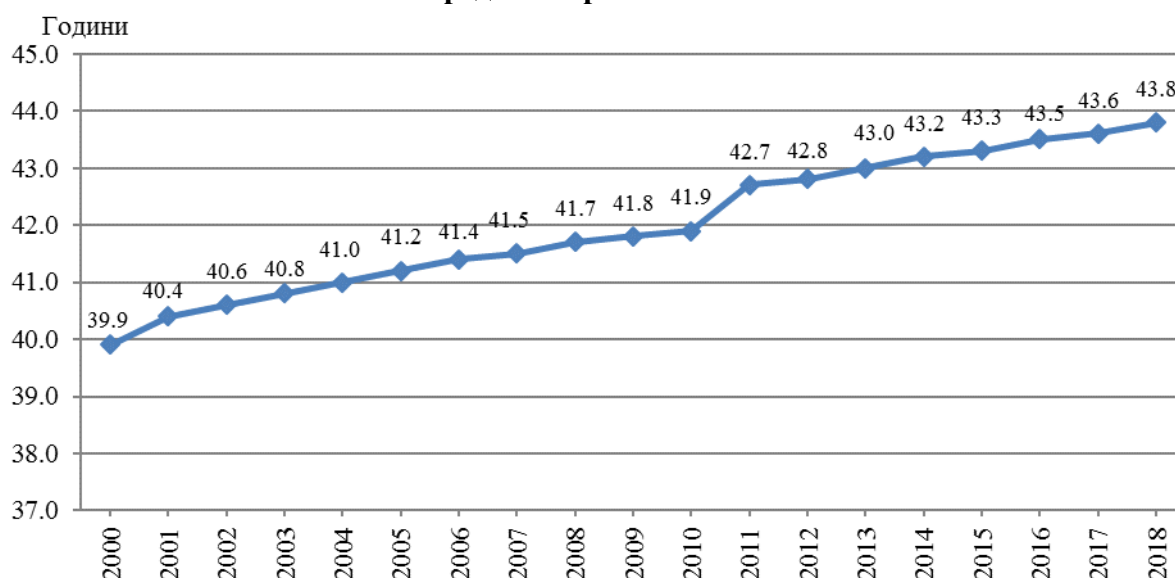
Към 31.12.2018 г. **общият коефициент на възрастова зависимост¹ в България е 55.5%**, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. За сравнение, през 2017 г. този коефициент е бил 54.5%.

Това съотношение е по-благоприятно в градовете - 51.5%, отколкото в селата - 67.8%. Във всички области на страната този показател е над 50.0% с изключение на София (столица) - 47.1%, като най-неблагоприятно е съотношението в областите Видин - 71.5%, Габрово и Ловеч - по 67.4%.

Застаряването на населението води до повишаване на неговата **средна възраст**, която от 40.4 години през 2001 г. нараства до **43.8 години в края на 2018 година**.

Процесът на застаряване на населението се проявява както в селата, така и в градовете, като в градовете средната възраст на населението е 42.8 години, а в селата - 46.4 години.

Фиг. 3. Средна възраст на населението

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени² при определянето на възрастовите граници за пенсиониране.

За 2018 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години и 2 месеца за жените и 64 години и 1 месец за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2018 г. е 4 201 хил. души, или 60.0% от населението на страната, като мъжете са 2 206 хил., а жените - 1 994 хиляди. През 2018 г. броят на трудоспособното население намалява с почти 48 хил. души, или с 1.1%, спрямо предходната година.

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

² Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

Към края на 2018 г. над трудоспособна възраст са 1 732 хил. души, или 24.8%, а под трудоспособна възраст - 1 067 хил. души, или 15.2% от населението на страната.

1. Население под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.

(Проценти)

Година	Възраст		
	под трудоспособна	в трудоспособна	над трудоспособна
1990	21.6	55.5	22.9
1995	19.1	56.6	24.3
2001	16.3	59.2	24.5
2005	14.8	62.4	22.8
2010	14.6	62.7	22.7
2011	14.3	61.7	24.0
2012	14.4	61.8	23.8
2013	14.6	61.7	23.7
2014	14.8	61.1	24.1
2015	14.9	60.8	24.3
2016	15.0	60.6	24.4
2017	15.1	60.3	24.6
2018	15.2	60.0	24.8

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2018 г. това съотношение е 66. За сравнение, през 2001 г. 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от 124 млади хора.

Най-благоприятно е съотношението в областите Сливен - 87, Варна - 73, и София (столица) - 72 лица. Най-нисък е този показател в областите Смолян - 43, Перник - 49, и Габрово, където 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 51 лица, влизащи в трудоспособна възраст.

Териториално разпределение на населението

Към 31.12.2018 г. в градовете живеят 5 159 129 души, или 73.7%, а в селата - 1 840 910 души, или 26.3% от населението на страната.

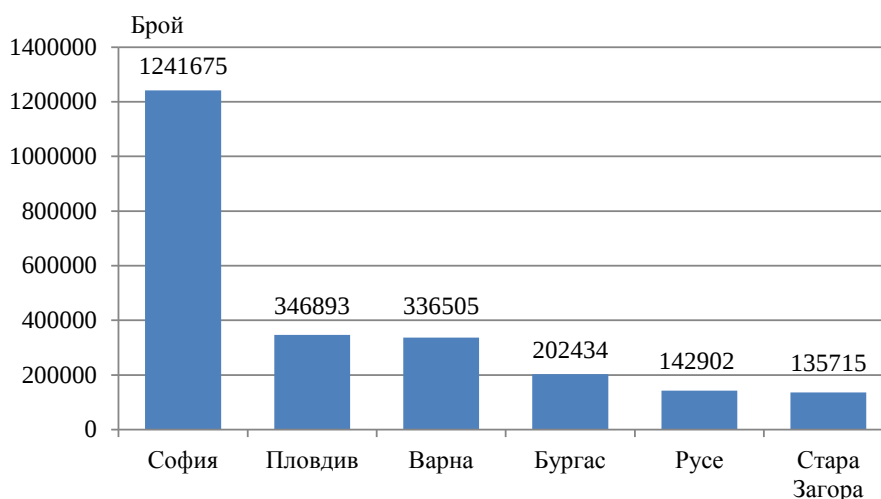
Към края на 2018 г. населените места в България са 5 256, от които 257 са градове и 4 999 - села.

Населените места без население са 164. Най-голям е техният брой в областите Габрово, Велико Търново и Кърджали - съответно 64, 55 и 11.

В 1 193, или в 22.7% от населените места, живеят от 1 до 49 души включително.

С население над 100 хил. души са шест града в страната, в които живеят 34.4% от населението на страната.

Фиг. 4. Градове с население над 100 000 жители към 31.12.2018 година

Към края на 2018 г. страната е разделена на 6 статистически района, 28 области и 265 общини.

Статистически райони

Половината от населението на страната (50.2%) живее в Югозападния и Южния централен район, а най-малък по брой на населението е Северозападният район - 742 хил. души, или 10.6% от населението на страната.

През 2018 г. и в шестте статистически района населението намалява спрямо 2017 г., като най-голямо е намалението в Северозападния - с 1.8%, а най-малко - в Югозападния район - с 0.3%.

2. Население по статистически райони към 31.12.2018 година

Статистически райони	Население към 31.12.2018 – бр.	Население към 31.12.2018 - %	Прираст на населението – бр.	Прираст на населението - %
Северозападен	742304	10.6	-13652	-1.8
Северен централен	784168	11.2	-10830	-1.4
Североизточен	929035	13.3	-4670	-0.5
Югоизточен	1032079	14.7	-7470	-0.7
Югозападен	2102205	30.0	-6189	-0.3
Южен централен	1410248	20.1	-7184	-0.5

Области

Най-малка по население е област Видин, в която живеят 84 865 души, или 1.2% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 1 328 120 души (19.0%). Шест са областите с население над 300 хил. души, като в първите три от тях - София (столица), Пловдив и Варна, живее повече от една трета от населението на страната (35.3%).

3. Население по области към 31.12.2018 година

Области	Население към 31.12.2018 - бр.	Население към 31.12.2018 - %	Прираст на населението - бр.	Прираст на населението - %
Общо за страната	7000039	100.0	-49995	-0.7
Благоевград	305123	4.4	-2759	-0.9
Бургас	410331	5.9	-1248	-0.3
Варна	471252	6.7	-868	-0.2
Велико Търново	235708	3.4	-3424	-1.4
Видин	84865	1.2	-2062	-2.4
Враца	162549	2.3	-3096	-1.9
Габрово	108404	1.5	-1850	-1.7
Добрич	173831	2.5	-2314	-1.3
Кърджали	152873	2.2	1760	1.2
Кюстендил	119041	1.7	-2058	-1.7
Ловеч	124873	1.8	-2088	-1.6
Монтана	129637	1.9	-2577	-1.9
Пазарджик	255479	3.6	-2486	-1.0
Перник	120880	1.7	-1541	-1.3
Плевен	240380	3.4	-3829	-1.6
Пловдив	668334	9.5	-1462	-0.2
Разград	112229	1.6	-1485	-1.3
Русе	218556	3.1	-2780	-1.3
Силистра	109271	1.6	-1291	-1.2
Сливен	186495	2.7	-1938	-1.0
Смолян	105421	1.5	-1861	-1.7
София	229041	3.3	-2522	-1.1
София (столица)	1328120	19.0	2691	0.2
Стара Загора	316356	4.5	-2711	-0.8
Търговище	111597	1.6	-877	-0.8
Хасково	228141	3.3	-3135	-1.4
Шумен	172355	2.5	-611	-0.4
Ямбол	118897	1.7	-1573	-1.3

Само две области - София (столица) и Кърджали, увеличават населението си през 2018 г. спрямо 2017 г. - съответно с 0.2 и 1.2%. При всички останали области има намаление, като най-голямо е за областите Видин - с 2.4%, Монтана и Враца - по 1.9%.

Общини

Неравномерно е разпределението на населението и по общини. В 73 общини с население под 6 000 души живеят едва 4.0% от населението на страната. В същото време в деветте общини с население над 100 хил. души живеят 41.3% от населението на страната. Най-голяма по население е Столична община (1 328 120), следвана от общините Пловдив (346 893) и Варна (345 369). Най-малката община е Трекляно - 758 души.

4. Размер на общините според броя на населението им към 31.12.2018 година

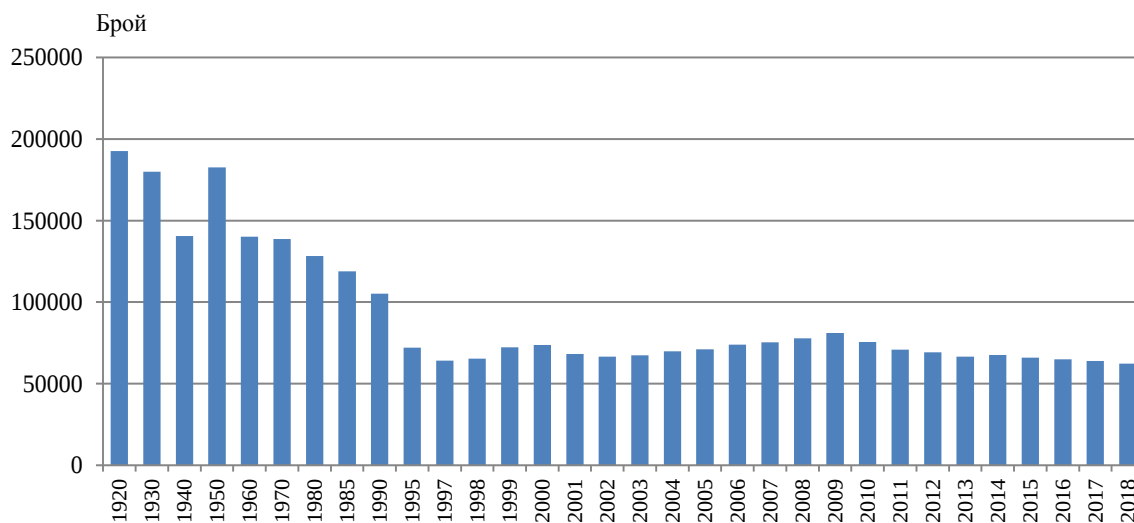
Размер на общината	Общини		Население	
	брой	%	брой	%
Общо	265	100	7000039	100
До 5999	73	27.5	277339	4.0
6000 - 19999	122	46.0	1379142	19.7
20000 - 49999	46	17.4	1395051	19.9
50000 - 99999	15	5.7	1057106	15.1
100000 и повече	9	3.4	2891401	41.3

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Раждаемост

През 2018 г. в страната са регистрирани 62 576 родени деца, като от тях **62 197 (99.4%) са живородени**. В сравнение с предходната година броят на живородените намалява с 1 758 деца, или с 2.7%.

Фиг. 5. Живородени деца през периода 1920 - 2018 година

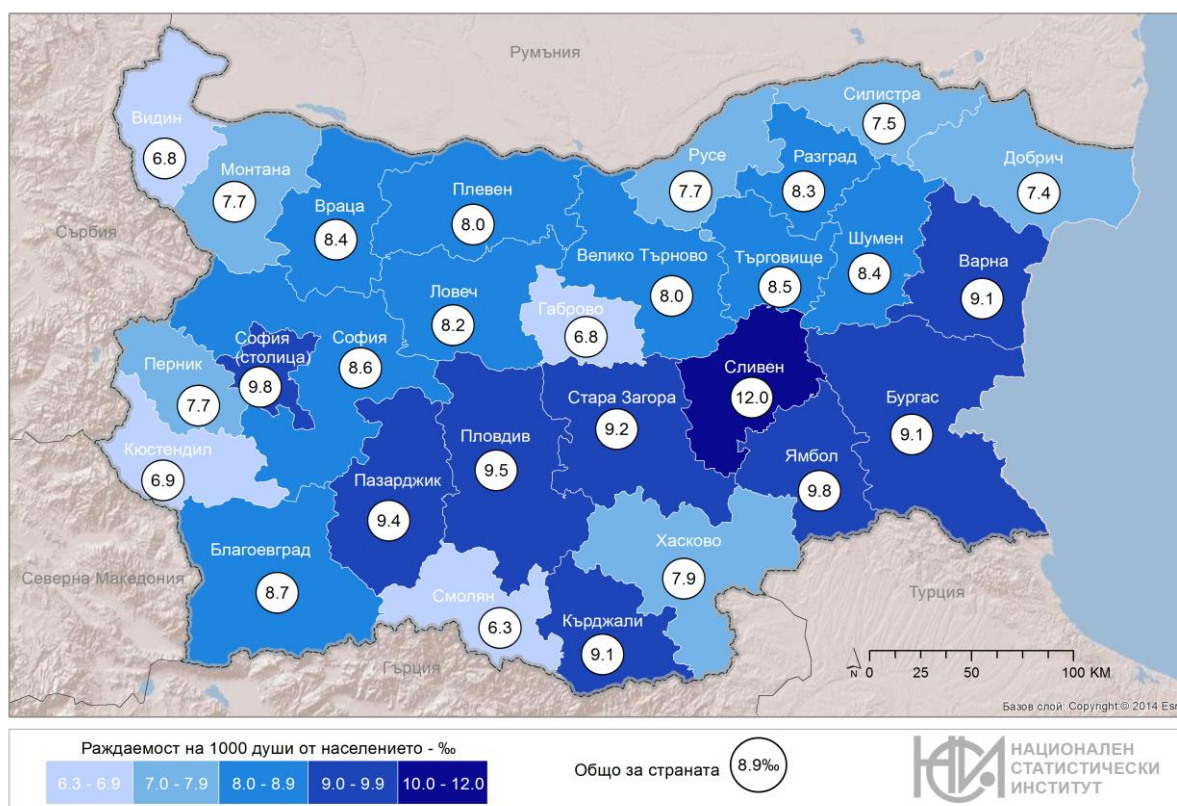
Коефициентът на обща раждаемост¹ през 2018 г. е 8.9‰, а през предходната 2017 г. - 9.0‰.

Броят на живородените момчета (32 144) е с 2 091 по-голям от този на живородените момичета (30 053), или на 1 000 живородени момчета се падат 935 момичета.

В градовете и селата живородени са съответно 46 877 и 15 320 деца, а коефициентът на раждаемост е 9.1‰ в градовете и 8.3‰ в селата.

В регионален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен - 12.0‰, София (столица) и Ямбол - по 9.8‰. В деветнадесет области раждаемостта е по-ниска от средната за страната, като най-ниски стойности се наблюдават в областите Смолян - 6.3‰, Габрово и Видин - по 6.8‰.

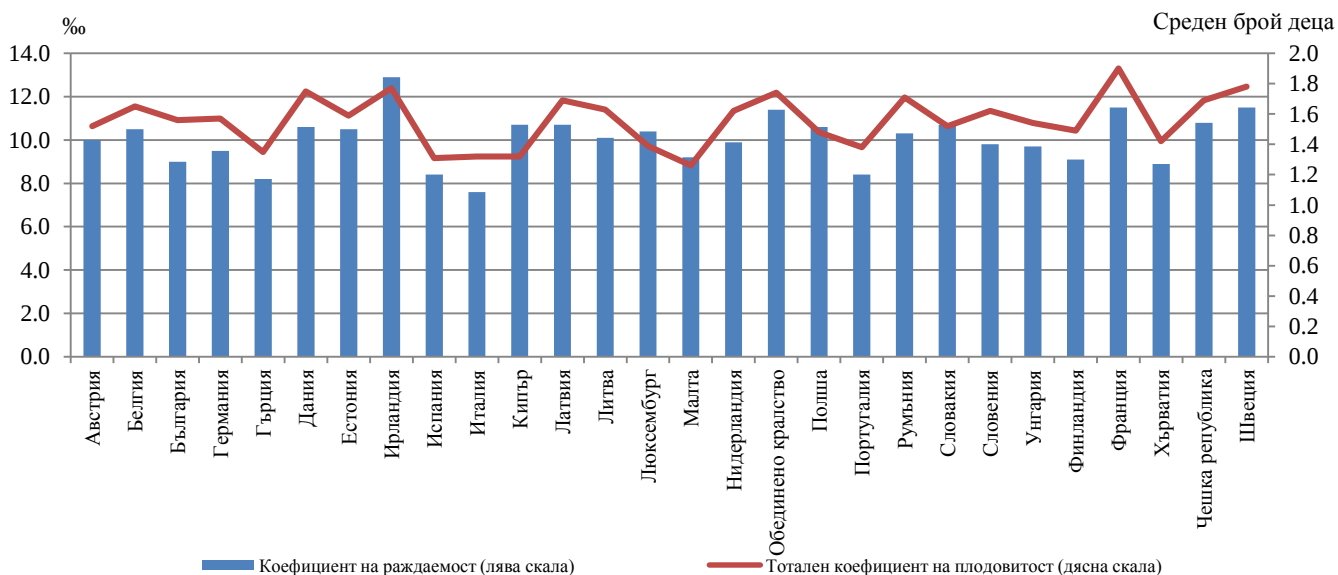
Фиг. 6. Коефициент на раждаемост по области през 2018 година

Коефициентът на раждаемост общо за ЕС-28 през 2017 г. е 9.9‰ по данни на Евростат. Най-високо равнище на раждаемост сред европейските страни има Ирландия - 12.9‰, следват Франция и Швеция - по 11.5‰. С най-нисък коефициент на раждаемост в Европейския съюз е Италия - 7.6‰.

¹ Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

Фиг. 7. Коефициент на раждаемост и коефициент на плодовитост в държавите - членки на ЕС, през 2017 година

Броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 навършени години) в страната, или размерът на родилните контингенти и тяхната плодовитост, оказва съществено влияние върху равнището на раждаемостта и определя характера на възпроизводството на населението.

Към 31.12.2018 г. броят на жените във фертилна възраст е 1 491 хил., като спрямо предходната година намалява с 26 хил., а спрямо 2011 г. - със 159 хиляди.

През 2018 г. броят на децата, родени от майки под 18 години, е 3 073. Запазва се тенденцията на увеличаване на броя на децата, родени от жени на възраст 40 и повече навършени години - от 2 108 през 2017 г. на 2 154 през 2018 година.

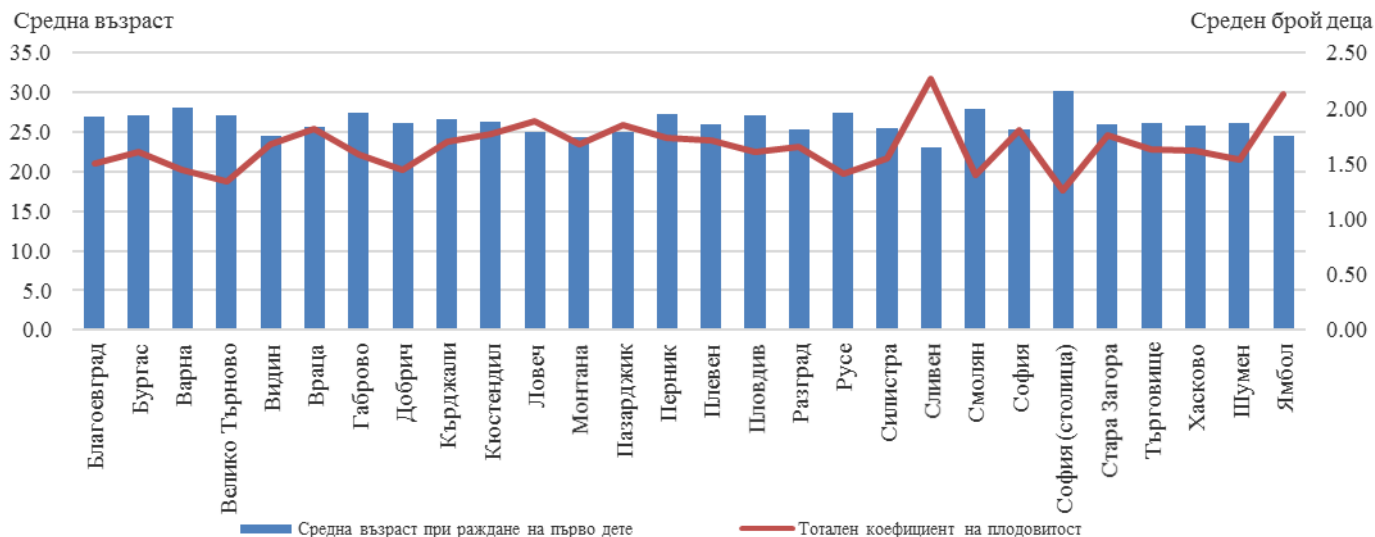
Половината (50.1%) от ражданията през 2018 г. са първи за майката, 37.1% - втори, а 12.6% - трети и от по-висока поредност.

Тоталният коефициент на плодовитост¹ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. През 2018 г. **средният брой живородени деца от една жена е 1.56** и спрямо 2017 г. остава непроменен.

Средната възраст на жените при раждане на първо дете се увеличава от 27.1 години през 2017 г. на **27.2 години през 2018 година**. В регионален аспект средната възраст при раждане на първо дете варира от 30.2 години за област София (столица) до 23.0 години за област Сливен.

¹ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година.

Фиг. 8. Средна възраст на жената при раждане на първо дете и тотален коефициент на плодовитост по области през 2018 година

През 2018 г. са регистрирани 1 117 случая на многоплодни раждания, което е със 17 случая по-малко отколкото през 2017 година. При 1 107 от случаите са родени по две деца, а при 10 - по три.

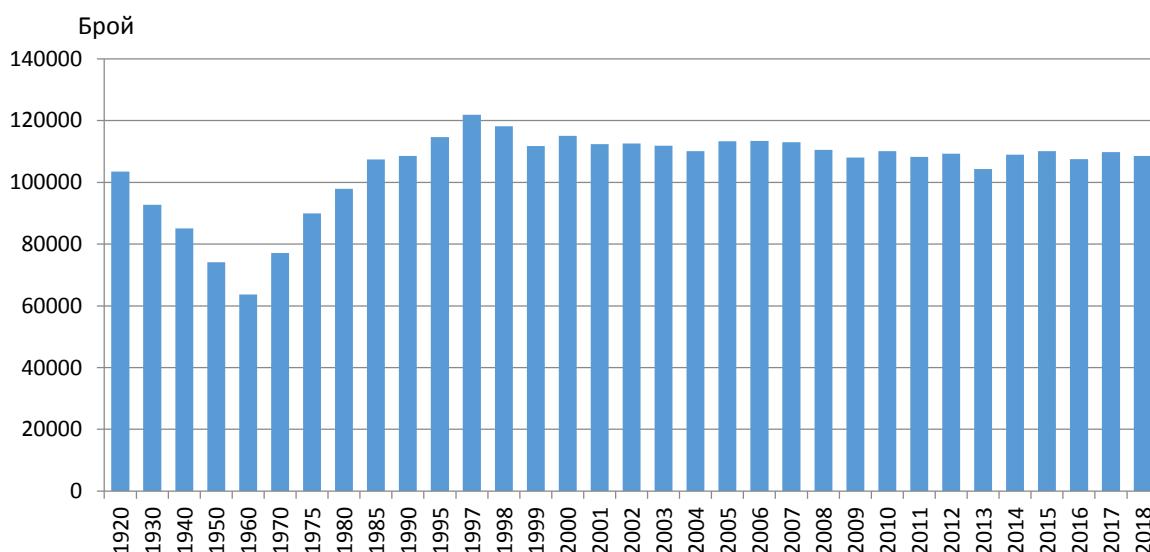
От 1991 г. се наблюдава трайна тенденция на увеличаване на абсолютния брой на извънбрачните раждания. Техният относителен дял нараства от 18.5% през 1992 г. на 42.0% през 2001 г. и на 56.2% през 2011 година. **През 2018 г. броят на извънбрачните раждания е 36 656, или 58.6% от всички раждания.** Относителният дял на извънбрачните раждания в селата (65.0%) е по-висок отколкото в градовете (56.5%). За 78.8% от извънбрачните раждания има данни за бащата, което означава, че тези деца най-вероятно се отглеждат в семейна среда от родители, живеещи в съжителство без брак.

В регионален аспект най-висок е относителният дял на извънбрачните раждания в областите Видин (79.2%) и Ловеч (75.9%). Този дял е над 50.0% във всички области на страната с изключение на Силистра (49.9), Благоевград (45.1%), Разград (45.0%) и Кърджали (35.9%).

Смъртност

Броят на умрелите лица през 2018 г. е 108 526, а коефициентът на обща смъртност¹ - 15.4‰. Спрямо предходната година броят на умрелите намалява с 1 265, или с 1.2%. Нивото на общата смъртност продължава да е твърде високо.

Фиг. 9. Умрели през периода 1920 - 2018 година

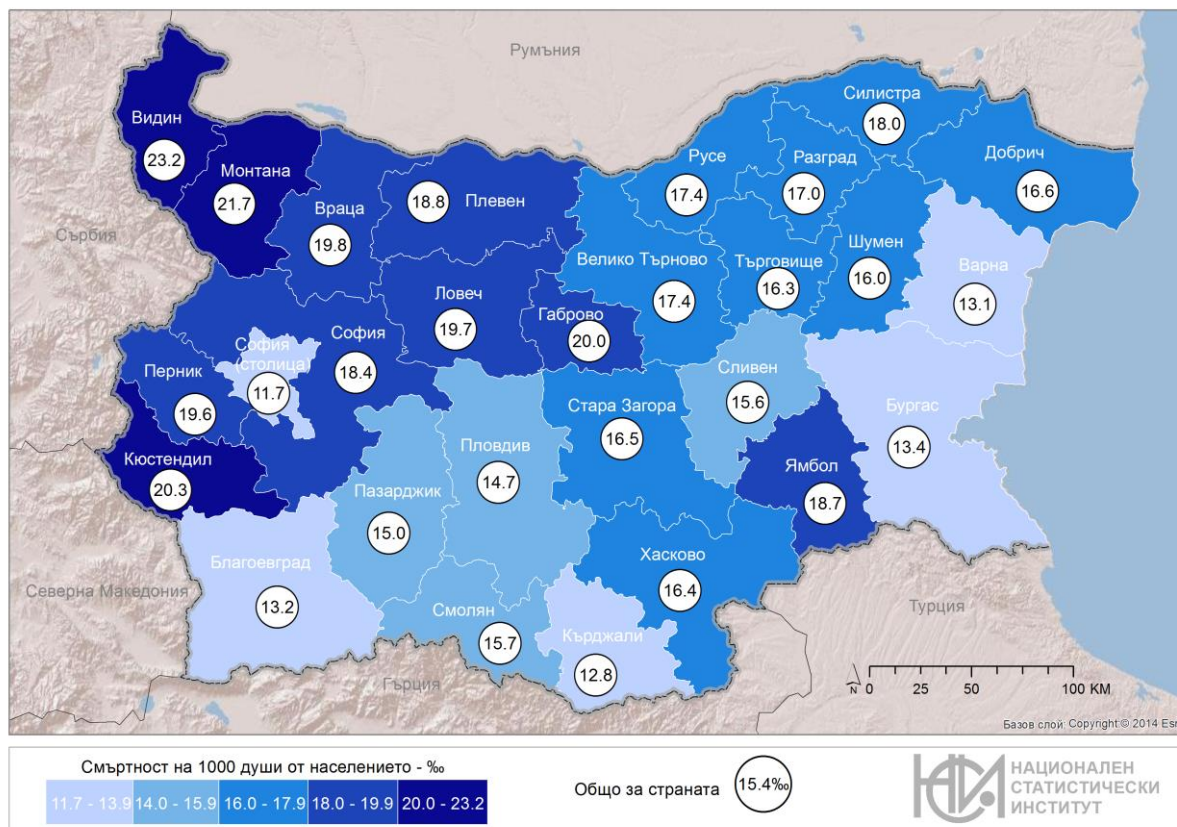
Смъртността сред мъжете (16.5‰) е по-висока в сравнение със смъртността сред жените (14.4‰). През 2018 г. на 1 000 жени умират 1 081 мъже. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (21.8‰) отколкото в градовете (13.2‰).

Общо за ЕС-28 коефициентът на смъртност през 2017 г. е 10.3‰. Равнището на общата смъртност на населението в България е най-високо сред държавите членки. С най-ниска смъртност са Ирландия - 6.3‰, Кипър - 7.0‰, и Люксембург - 7.1‰. Освен в България значително по-висока от средната за ЕС-28 е стойността на този показател само в Латвия - 14.8‰, и Литва - 14.2‰.

С най-висока смъртност в страната са областите Видин - 23.2‰, Монтана - 21.7‰ и Кюстендил - 20.3‰. В седем области смъртността е по-ниска от общата за страната, като най-ниска е в София (столица) - 11.7‰.

¹ Брой умрели лица на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Фиг. 10. Коефициент на смъртност по области през 2018 година

Показателят за преждевременна смъртност¹ през 2018 г. (21.0%) се увеличава спрямо предходната 2017 година (20.9%). В стойностите на показателя за преждевременна смъртност има съществени разлики при мъжете и жените. Умрелите жени на възраст под 65 години са 13.8% от всички умрели жени, а стойността на този показател при мъжете е 27.6%.

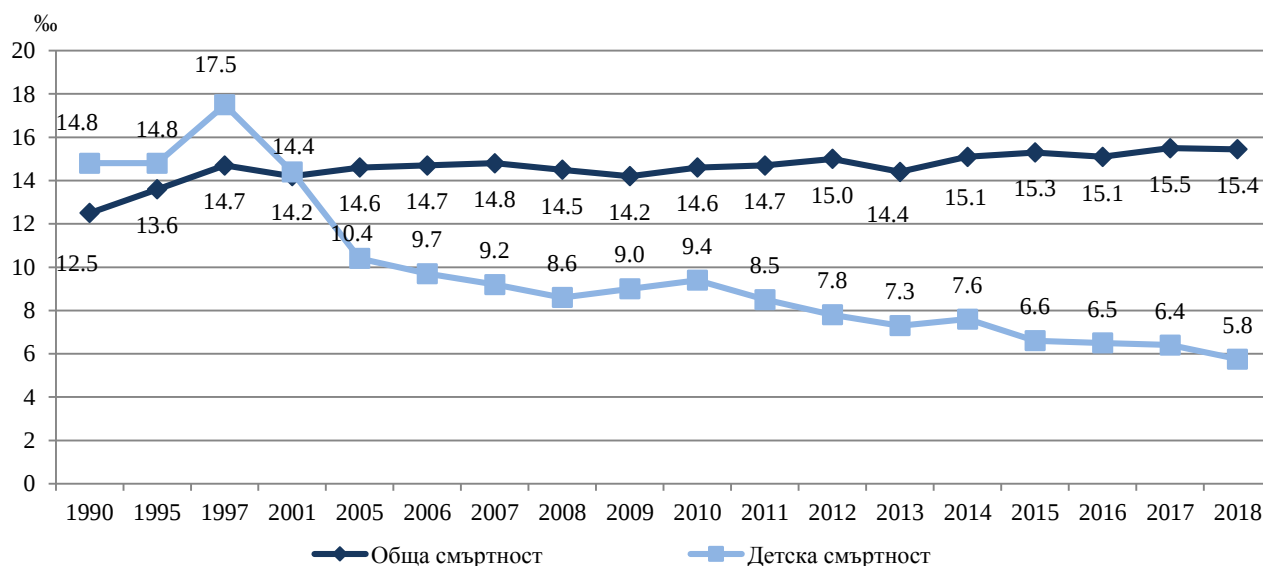
През 2018 г. в страната са починали 358 деца на възраст до една година, а коефициентът на детска смъртност² е 5.8‰. За сравнение, през 2001 г. коефициентът на детска смъртност е бил 14.4‰, а през 2017 г. - 6.4‰.

В регионален аспект през 2018 г. в общо единадесет области коефициентът на детска смъртност е по-нисък от средния за страната, като най-нисък е в областите Смолян - 1.5‰, и София (столица) - 2.7‰. Най-висока стойност на коефициента на детска смъртност е регистрирана в областите Плевен (11.3‰) и Разград (10.6‰).

¹ Относителен дял на умрелите лица под 65-годишна възраст от общия брой на умиращите.

² Брой умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени.

Фиг. 11. Коефициент на обща и детска смъртност

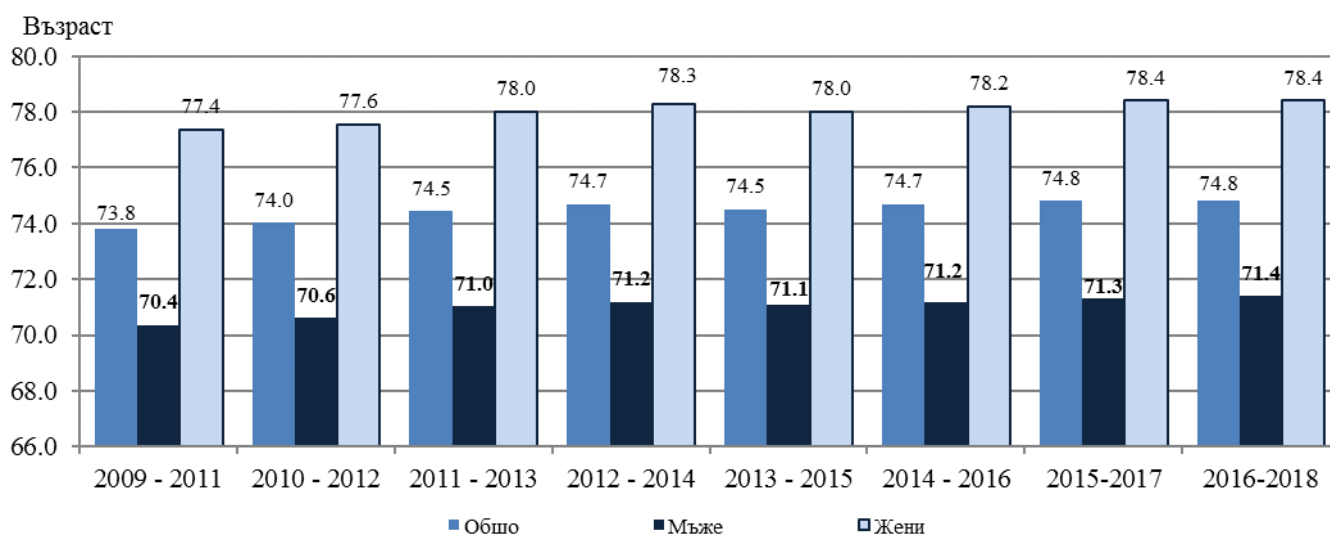

Различните равнища на смъртност сред мъжете и жените, както и сред населението в градовете и селата, определят и разликата в очакваната средна продължителност на предстоящия живот на различните групи население.

Средната продължителност на предстоящия живот¹ общо за населението на страната, изчислена за периода 2016 - 2018 г., е 74.8 години и спрямо предходния период (2015 - 2017 г.) остава непроменена.

Средната продължителност на живота при мъжете е 71.4 години, докато при жените е със 7.0 години по-висока - 78.4 години. Средната продължителност на предстоящия живот е с 2.9 години по-висока за населението в градовете (75.7 години) отколкото за населението в селата (72.8 години).

Фиг. 12. Средна продължителност на предстоящия живот по пол и периоди

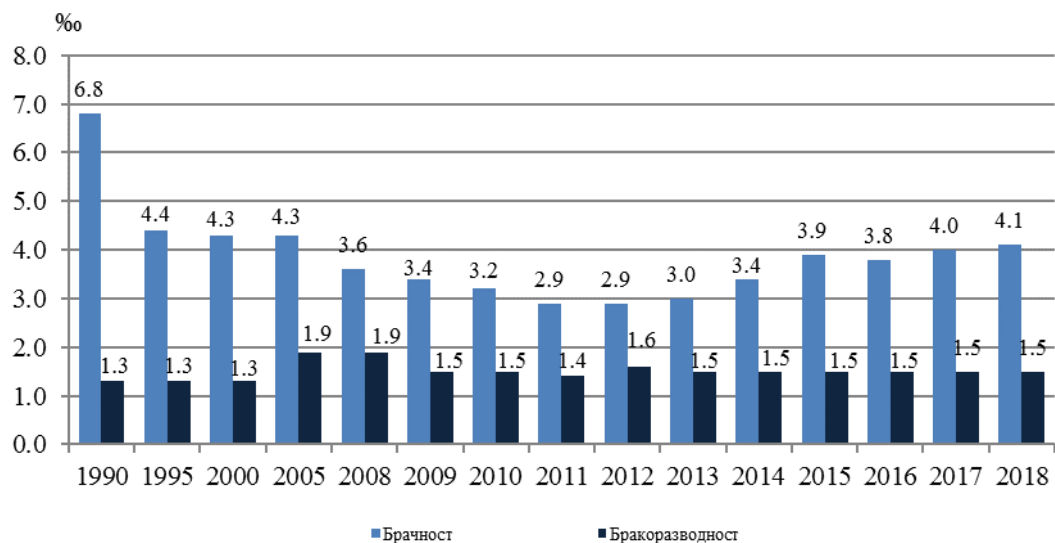

¹ Предварителни данни.

Бракове и разводи

През 2018 г. са регистрирани 28 961 юридически брака - с 368 повече спрямо предходната година, а коефициентът на брачност¹ е 4.1‰. Близко три четвърти от всички регистрирани бракове (21 463) са сред населението в градовете.

**Фиг. 13. Коефициенти на брачност и разводи
(На 1 000 души)**

През 2018 г. средната възраст при сключване на първи брак за мъжете и жените е съответно 31.7 и 28.7 години. Спрямо предходната година средната възраст се увеличава с 0.3 години както за мъжете, така и за жените.

За 87.0% от жените и 86.2% от мъжете, сключили граждански брак през 2018 г., той е бил първи.

Областите с най-много бракове на 1 000 души от населението са Добрич - 5.4‰, и Разград - 5.1‰, а най-нисък е коефициентът на брачност в област Перник и Ловеч – по 2.6‰.

Броят на разводите през 2018 г. е 10 596, или със 185 повече от регистрираните през 2017 година. От всички прекратени бракове 80.4% се отнасят за населението в градовете.

Най-голям е делът на браковете, прекратени по „взаимно съгласие“ (65.9%), следват причините „несходство в характерите“ (26.0%) и „фактическа раздяла“ (6.6%).

Разводът не е бил първи за 9.4% от жените и 11.0% от мъжете, разтрогнали своите бракове през 2018 година.

Средната продължителност на брака до неговото прекратяване е 15.9 години.

Вътрешна миграция

През 2018 г. в преселванията между населените места в страната са участвали 109 810 лица.

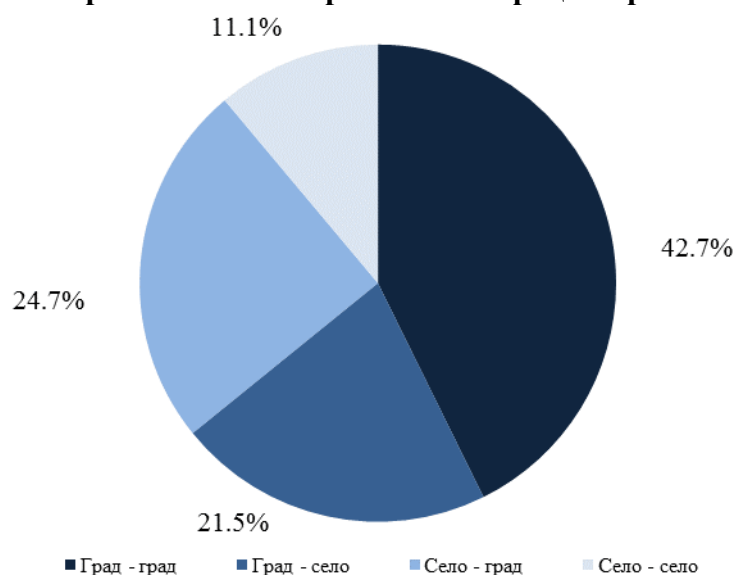
От всички, които са променили своето обичайно местоживеење вътре в страната, 43.4% са мъже и 56.6% - жени.

¹ Брой сключени бракове на 1 000 души от населението.

По отношение на възрастовата структура с най-голям относителен дял сред преселващите се са лицата във възрастовата група 20 - 39 години (33.9%), следвани от лицата на възраст под 20 години - 31.3%, и 40 - 59 години - 16.6% от мигриралите лица.

Най-голямо териториално движение има по направлението „град - град“ (42.7%), следва направлението „село - град“ (24.7%) и „град - село“ (21.5%). Значително по-малък по брой и относителен дял е миграционният поток по направлението „село - село“ - 11.1% от мигриралите лица.

Фиг. 14. Направления на вътрешната миграция през 2018 година

Най-голям брой от преселващите се в страната са избрали за ново местоживеене област София (столица) (18 574). Областите с най-големи относителни дялове в миграционния поток към област София (столица) са София - 9.9%, Благоевград - 7.1%, и Пловдив - 6.0%.

Най-малко преселили се в столицата са от областите Разград - 0.7% и Търговище - 0.9%.

Външна миграция

През 2018 г. 33 225 души са променили своя настоящ адрес от страната в чужбина, като 51.4% от тях са мъже. Всеки втори емигрант (49.4%) е на възраст 20 - 39 години. Най-младите емигранти (под 20 години) са 15.8%, а тези на 60 и повече навършени години - 9.2% от всички емигранти.

Най-предпочитани от емигрантите дестинации са Германия (24.4%), Обединеното кралство (17.8%) и Италия (7.5%).

Лицата, които са сменили местоживеенето си от чужбина в България, или потокът на имигрантите, включва български граждани, завърнали се в страната, както и граждани на други държави, получили разрешение или статут за пребиваване в страната. През 2018 г. 29 559 лица са променили своето обичайно местоживеене от чужбина в България. Относителният дял на мъжете е 49.3%, а на жените - 50.7%.

Сред дошлите да живеят в страната 35.5% са във възрастовата група 20 - 39 години, а 27.6% са на възраст 40 - 59 години. Най-младите имигранти (под 20 години) са 19.0%, а най-възрастните (на 60 и повече години) - 17.9%.

Най-висок е делът на имигрантите от Турция (29.9%), Руската федерация (11.0%) и Германия (7.2%).

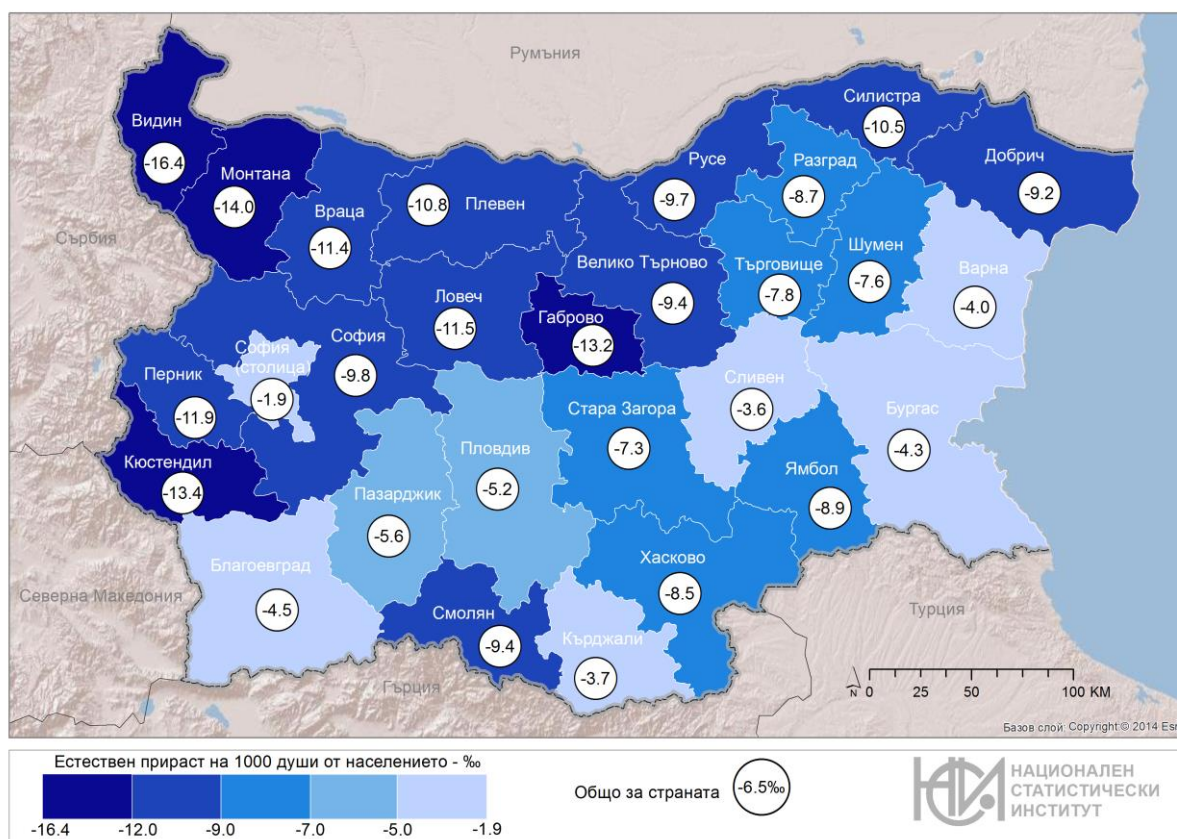
Естествен и механичен прираст на населението

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. След 1990 г. демографското развитие на страната се характеризира с отрицателен естествен прираст на населението. **През 2018 г. в резултат на отрицателния естествен прираст населението на страната е намаляло с 46 329 души.**

Намалението на населението, измерено чрез **коефициента на естествения прираст, е минус 6.5%**¹. Коефициентът на естествения прираст в градовете е минус 4.1‰, а в селата - минус 13.5‰.

Фиг. 15. Естествен прираст на населението през 2018 г. по области
(На 1 000 души)

През 2018 г. всички области в страната имат отрицателен естествен прираст.

С най-малки по стойности коефициенти на отрицателен естествен прираст са областите София (столица) (-1.9‰) и Сливен (-3.6‰).

С най-голямо намаление на населението вследствие на високия отрицателен естествен прираст е област Видин - минус 16.4‰, следвана от областите Монтана - минус 14.0‰, и

¹ Разлика между броя на живородените и броя на умрелите на 1 000 души от средногодишния брой на населението.

Кюстендил - минус 13.4‰. В девет области населението намалява с над 10 на 1 000 души през 2018 година.

Коефициентът на естествения прираст общо за ЕС-28 през 2017 г. е минус 0.4‰.

Тринадесет страни имат положителен естествен прираст, като най-висок е този показател в Ирландия (6.6‰), Кипър (3.8‰) и Люксембург (3.2‰). Освен нашата страна с високи стойности на отрицателен естествен прираст на населението са Латвия и Хърватия - по минус 4.1‰, и Литва - минус 4.0‰.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението в страната оказва и механичният прираст (нетното салдо от външната миграция), който също е отрицателен - минус 3 666 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от страната.

Намалението на населението в резултат на външната миграция, измерено чрез **коефициента на нетна миграция**, е -0.5‰¹.

През 2018 г. шест области имат положителен механичен прираст: Кърджали (15.3‰), Шумен (4.1‰), София (столица) (3.9‰), Пловдив (3.1‰), Варна (2.2‰), Бургас (1.3‰). С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Смолян (-8.1‰), Видин (-7.6‰) и Враца (-7.5‰).

¹ Отношение на нетната миграция към средногодишното население през годината (на 1 000 души).

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирения, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документните образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Националният осигурителен институт; Министерството на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.